

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 15CoP/70/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1420202660
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:1420202660.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovej a členiek senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a Mgr. Aleny Čakváriovej, v právnej veci manžela: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom D. XX, XXX XX E., a manželky: A. D. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom D. XX, XXX XX E., o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k maloletej (toho času plnoletej): F. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom D. XX, XXX XX E., na čas po rozvode, na odvolanie manželky proti rozsudku Mestského súdu Bratislava II, č.k. B4-25P/114/2020-116 zo dňa 22.11.2023 takto

rozhodol:

- Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom manželstvo A. B. C., nar. XX.XX.XXXX a A. D. C., G. D., nar. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa 17.02.2001 v Marianke, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Marianka vo zväzku 3, ročník 2001, na strane 22, pod poradovým číslom 2, rozviedol (výrok I.), konanie o úpravu pomerov manželov k F. C., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode manželstva zastavil (výrok II.), o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (výrok III).

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil ust. § 18, § 23 ods. 1, § 24, Zákona o rodine, § 52, § 100 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej CMP) a tým, že na základe vykonaného dokazovania výsluchom účastníkov konania, listinnými dôkazmi ustálil, že manželstvo účastníkov konania neplní svoju spoločenskú funkciu, je hlboko a trvalo rozvrátené. Dôvodil, že základným predpokladom rozvodu manželstva je vážny rozvrat medzi manželmi, ktorý neprekonateľne bráni ďalšiemu spoločenskému účelu manželstva. Jednou z povinností manželského zväzku je, aby manželia spoločne žili a hospodárili. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že od 24.08.2020 účastníci konania žijú oddelene, nevykonávajú žiadne spoločné aktivity, spoločne nehospodária, dlhodobo intímne nežijú, každý z nich vedie samostatný život, manžel má nový partnerský vzťah. U manželov absentuje zdravé rodinné prostredie, čo svedčí o vážnom rozvrate manželstva, kedy si nie sú vzájomnou oporou. Stav manželstva vníma každý z manželov inak. Podľa vyjadrenia manželky ide z manželovej strany iba o neuvážený krok, za ktorým vidí jeho súčasnú partnerku a je presvedčená, že manžel prehodnotí svoje správanie a môže sa vrátiť k rodine. Manžel obnovenie manželského spolužitia vylučuje, manželstvo považuje za hlboko a vážne rozvrátené, ktoré si neplní a v budúcnosti ani nemôže plniť spoločenský účel, na rozvode počas celého konania výslovne a opakovane trval. Súd prvej inštancie uviedol, že takýto zväzok manželov nie je možné označiť za harmonické spoločenstvo, v ktorom sa partneri vzájomne rešpektujú, pomáhajú si a spoločne sa starajú o deti. Zo stupňa rozvratu manželstva vyplýva, že nemožno dôvodne očakávať obnovenie spolužitia, účelu manželstva a ktorejkoľvek jeho funkcie, keďže bolo preukázané, že problém vo vzťahu manželov

je dlhodobého a nezvratného charakteru. Účastníci manželské spoločnosti neobnovili. Vzhľadom na všetky zistené skutočnosti súd prvej inštancie uzavrel, že sa nedá predpokladať obnovenie manželstva účastníkov, s perspektívou do budúcnosti. Za dôvod rozvratu manželstva ustálil rozdielnosť pováh manželov, ich predstáv o manželskom spoložití, názorov na spoločnú domácnosť a citové odcudzenie, najmä zo strany manžela, ktorý už žije s novou partnerkou. Aj keď manželka bola ochotná vyhľadať manželskú poradňu za účelom odstránenia príčin rozvratu manželstva, túto manžel zásadne odmietol, vylúčil možnosť využitia manželskej poradne za účelom obnovy manželstva. Súd prvej inštancie, preto návrhu na rozvod vyhovel, bez odkázania manželov na takúto pomoc, keďže odkázanie môže mať len odporúčací charakter, a súd nemá právo takúto pomoc manželom nariadiť. Konanie v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k toho času plnoletej F. C. podľa § 29 ods. 1 CMP zastavil z dôvodu späťvzatia návrhu navrhovateľom, s ktorým manželka súhlasila. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP

3. Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie manželka podľa § 365 ods. 1 písm. h) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej CSP), navrhujúc zrušiť výrok o rozvode manželstva. Uviedla, že manželstvo uzavreli na základe uváženeho dobrovoľného a slobodného rozhodnutia, nie je krátkodobé, vzišli z neho dve deti a vytvorili sa širšie rodinné vzťahy. Manželstvo uzavreli cirkevnou formou, ktorá v zmysle občianskeho práva v kánonickom práve rozvod manželstva vylučuje. Toho času síce žijú odlúčene, ale manželský zväzok trvá. Manželský sľub porušil len manžel, ona zodpovedne sľub dodržiava, zachovala vernosť a neopustila manžela ani deti, plní si všetky povinnosti v domácnosti. Preto by mal súd rozhodnúť v jej prospech a nie v prospech navrhovateľa, ktorý svojim nezodpovedným konaním poškodil rodinné spoložitie. Manželia sú povinní žiť spolu, vzájomne sa rešpektovať, pomáhať si a starať sa o seba, a to zvlášť po toľkých spoločne prežitých rokoch a nie sa vo vyššom veku od seba odvrátiť. Manželia sú povinní starať sa o deti, ktoré sú stále nezaopatrované a žijú v rodičovskej domácnosti. Súd by mal trvať na tom, aby si manželia plnili svoje povinnosti záväzky a v tomto zmysle vychovávali aj deti. Konanie manžela je neuvážené a v rozpore s hodnotami, ktoré vyznával celý svoj život a ona verí, že ide len o tzv. krízu stredného veku, a že sa manžel vráti k rodine. Rozhodnutie súdu o rozvode manželstva vníma z uvedených dôvodov za neopodstatnené, keďže rozvod manželstva neprináša žiadne pozitívne aspekty, má len negatívne dopady, vytvára napätie, a trvalo naruší rodinné vzťahy.

4. Manžel v písomnom vyjadrení k odvolaniu manželky žiadal rozsudok súdu prvej inštancie ako správny potvrdiť. Stotožnil sa so záverom súdu, že rozpad manželstva je nezvratný a nemožno obnoviť jeho funkcie. Bolo preukázané, že manželia spolu nežijú v spoločnej domácnosti, v súčasnosti už 5 rokov. Došlo u neho k strate citovej náklonnosti k manželke, ku ktorej sa už nechce vrátiť. Mal za to, že manželka neuviedla žiadne relevantné skutočnosti, pre ktoré by manželstvo nemalo byť rozvedené. Jediným hmotnoprávnym dôvodom rozvodu je kvalifikovaný rozvrat manželstva, teda ak už nemôže plniť svoj účel, vytvoriť harmonické a trvalé životné spoločenstvo a plniť sociálnu, ekonomickú, biologickú a výchovnú funkciu. Manželstvo možno rozviesť vtedy, keď sa žiadna z týchto funkcií v manželstve nerealizuje, čo je práve tento prípad. V ich prípade je rozvrat manželstva trvalý. Výchovná funkcia ich manželstva bola ukončená, keďže ich spoločné deti sú plnoleté, a ktoré stále finančne podporuje a pravidelne sa s nimi stretáva. Súd dostatočným spôsobom zisťoval skutočný stav, kde bolo preukázané, že vzťah manželov je dlhodobo vážne narušený, vzťahy medzi manželmi sú vážne rozvrátené, manželstvo prestalo plniť svoj spoločenský účel a svoje základné funkcie.

5. Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie manželky bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP), bez nariadenia pojednávania (§ 384, § 385 CSP), dospel k záveru, že odvolania manželky nie je dôvodné.

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Ako prvoradé konštatuje, že v postupe súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré je z úradnej povinnosti povinný prihliadať (§ 2 ods. 1 CMP, § 380 ods. 2 CSP).

8. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Odvolací súd sa v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, v ktorom súd prvej inštancie vo vzťahu k návrhu na rozvod manželstva, dostatočne zodpovedal na v konaní nastolené otázky majúce pri rozhodovaní o rozvode manželstva podstatný význam, v rozhodnutí sa náležite a presvedčivo vypořiadal i s podstatnými vyjadreniami oboch účastníkov konania prezentovanými v konaní pred súdom prvej inštancie a nepovažuje za potrebné dôvody už vyslovené opakovať (§ 387 ods. 2 CSP). Len v záujme doplnenia dôvodov rozhodnutia a vypořiadania sa s odvolacími námietkami dodáva nasledovné.

10. Podľa § 18 Zákona o rodine manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

11. Podľa § 22 Zákona o rodine k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

12. Podľa § 23 ods. 1, 2 Zákona o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo už nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spoluzitia. Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada.

13. Z uvedených ustanovení, ako aj celej koncepcie Zákona o rodine vyplýva, že spoločenský účel manželstva spočíva vo vytváraní rodinného prostredia, kde manželia žijú spolu vo vzájomnej zhode, citovom zblížení, poskytujúc si vzájomnú podporu a pomoc. Rozvod manželstva sa vo všeobecnosti považuje za nežiaduci jav, ktorý má byť iba výnimočným riešením bezvýchodiskovej situácie v prípadoch, keď vážny stav narušenia vzťahov medzi manželmi nemožno prekonať inak, pri zachovaní ich manželstva. K rozvodu možno preto pristúpiť iba v spoločensky odôvodnených prípadoch (§ 22 Zákona o rodine). Zákon sa v prípade rozvodu neuspokojuje, s akýmkoľvek rozvratom, ale vyžaduje jeho kvalifikovaný stupeň. To znamená, že rozvrat vzťahov medzi manželmi musí mať takú intenzitu, že je možné ho označiť za vážny, trvalý a taký, že manželstvo nemôže plniť svoj účel, pričom od manželov nemožno očakávať obnovenie spoluzitia. Záver o tom, že vzťahy medzi manželmi sú vážne rozvrátené, môže súd urobiť iba na základe skúmania a zisťovania príčin, ktoré rozvrat spôsobili.

14. V posudzovanej veci súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že vzťahy medzi manželmi sú v súčasnosti vážne narušené a trvalo rozvrátené, manželstvo si nemôže plniť svoj spoločenský účel a nie je ani predpoklad pre obnovenie manželského spoluzitia a vytvorenia fungujúceho zväzku, preto manželstvo rozviedol. Bolo preukázané, že účastníci konania nevykonávajú spoločne žiadne aktivity, spoločne nehospodária, intímne sa nestýkajú, v spoločnej domácnosti nežijú viac ako 4 roky a manžel žije v novom partnerskom vzťahu. Počas tohto obdobia sa vzájomne o seba nestarali, spoločne nehospodárili, každý z nich vedie svoj samostatný život. Uvedené viedlo k úplnému a vzájomnému odcudzeniu manželov, odsťahovaniu sa manžela zo spoločnej domácnosti a vytvorenia si spoločného života s novou partnerkou. Za príčinu rozvratu manželstva súd prvej inštancie ustálil vzájomné odcudzenie manželov, názorové rozdiely a existencii nového partnerského zväzku manžela. Manželja do rozhodnutia súdu prvej inštancie manželstvo neobnovili, teda nedošlo k obnoveniu funkčnosti manželstva a ich vzájomných citových vzťahov. Pri vyhodnotení existencie možnosti zmierovania manželov súd prvej inštancie zohľadnil jednoznačný a nemenný postoj manžela, ktorý opakovane nepripúšťal žiadnu možnosť prípadnej obnovy manželského spoluzitia. So závermi súdu prvej inštancie sa odvolací súd plne stotožňuje a zdôrazňuje, že v danej veci sa jedná o manželstvo manželov v zrelom veku, pri rozhodovaní, o ktorom nebolo potrebné prihliadať na záujem maloletých detí (deti narodené z manželstva sú plnoleté). V čase rozhodovania súdu prvej inštancie vzhľadom na v konaní manželmi prezentované stanoviská a zistený skutočný stav, nevzbudzovali akúkoľvek pochybnosť o kvalifikovanom rozvrate manželstva a o nemožnosti obnovy manželského spolunažívania. Odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie pripúšťa rozdielnosť pohľadov a subjektívnych pocitov oboch účastníkov na intenzitu rozvratu, ale z vonkajších prejavov a z podstatných skutkových okolností zistených dokazovaním vyplýva, že v danom prípade bol kvalifikovaný rozvrat manželstva preukázaný.

Je vecou manžela aké motívy a pohnútky ho vedú k rozhodnutiu nezotrvať s manželkou v manželskom zväzku a k rozvodu manželstva. Ak súd dospeje k záveru, že existujú vážne a zásadné dôvody a príčiny rozvratu manželstva, prihliadne na ne bez hlbšieho skúmania subjektívnych pocitov účastníka, ktorý s rozvodom nesúhlasí. V odvolaní neboli uvedené žiadne také skutkové okolnosti, alebo nové (ktoré by nastali v období od rozhodnutia súdu prvej inštancie), ktoré by spochybnili závery súdu prvej inštancie a jeho právne závery. Ak manželka poukazovala na uzavretie manželstva cirkevnou formou (ktorá podľa nej v kánonickom práve rozvod manželstva vylučuje), takáto jej obrana nemá oporu v zákone, keď na rozvod manželstva sa vzťahujú právne normy Zákona o rodine. Vychádzajúc z uvedeného aj odvolací súd dospel k záveru, že manželstvo účastníkov neplní svoj účel, jeho rozvrat je trvalého charakteru, kedy jednoznačne a bez pochybností nemožno očakávať obnovenie manželského spolunažívania. V tejto súvislosti napokon odvolací súd poukazuje i na to, že žiadneho z manželov nie je možno spravodlivo prinútiť, aby v rozpore s jeho vôľou bol nútený zotrvať vo zväzku, ktorý ho citovo nenaplní, ktorý je len formálny a neplniaci si svoje funkcie (tak, ako je tomu nepochybne v posudzovanom prípade).

15. Na základe uvedeného rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods.2 CSP, ako vecne a právne správne potvrdil.

16. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP v spojení s § 58 CMP, § 396 ods. 1 CSP.

17. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).